

Tres mesos per a una resposta

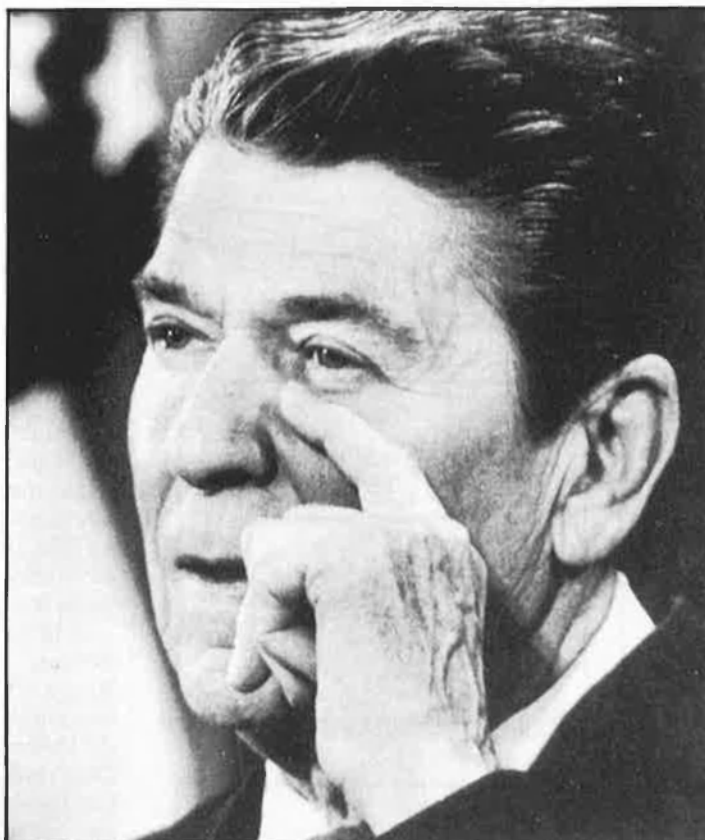
Tècnicament, només es tracta d'un mecanisme més de control parlamentari. El congrés dels Estats Units, les seues dues cambres, sotmeten a investigació l'administració. Tècnicament, només és un tràmit. En la pràctica, però, la investigació que sobre l'afer Irangate començaren dimarts passat vint-i-sis parlamentaris demòcrates i republicans significa moltes més coses.

Segons el senador demòcrata Daniel Inouye, hi ha cinc preguntes que reclamen contestació: la primera és esbrinar si es violaren les limitacions legals que el Congrés havia imposat a la venda d'armament a la contra nicaragüenca. La segona, si l'executiu, l'administració Reagan, enganyà el Congrés. La tercera, si es violà l'equilibri entre poders establert en la constitució. És a dir, si l'executiu usurpà funcions al congrés. La quarta pregunta és si hi havia dues polítiques estrangeres de la Casa Blanca, l'una pública, sotmesa a les lleis d'una democràcia parlamentària, i l'altra privada, en què ningú no en sabia res ni en donava explicacions. La cinquena i última pregunta és ¿les decisions obeeixen a motius de benefici econòmic privat?

Durant tres mesos, els onze senadors i quinze diputats de la Comissió Inouye-Hamilton hauran de debatre, amb la presència de tots els testimonis que els siguen necessaris, el grau de culpabilitat que l'administració republicana pugua tenir. La resposta a les cinc preguntes no serà una acusació a ningú. La feina d'aquests homes és simplement investigar i indagar. Però no hi ha dubtes que un veredicte dur amb Ronald Reagan podria fer molt mal a l'ancià president. A Washington pràcticament ningú no creu que Reagan es veurà forçat a dimidir. Però ningú no creia tampoc, en els inicis del Watergate, que Nixon isqués per la porta falsa de la Casa Blanca. I ho va fer.

Dimarts de la setmana passada donaven inici a Washington les vistes de la comissió especial del Congrés dedicada a esclarir l'afer Irangate. El degoteig serà implacable durant els tres pròxims mesos. I Reagan pot acabar malament.

Vicent Partal

Si Reagan no ho sabia, ¿qui n'era el màxim responsable?

Els inicis del judici no oferiren sorpreses de consideració. La sessió inaugural constituí un al·legat formal en favor del sistema democràtic americà i una lliçó pública de constitució. Tots els membres de la comissió intervingueren matisant-ne i especificant-ne l'àmbit d'actuació i les seues finalitats. «La democràcia americana eixirà afavorida d'aquesta prova», digué Inouye, en els primers minuts.

Daniel Inouye, un senador demòcrata per Hawai, que té fama de responsable i íntegre, obrí el foc de les

intervencions i afirmà que «els americans tenen dret que això no torne a passar». L'ombra del Watergate planava sobre les seues paraules en les mateixes sales on es decidí l'impeachment de Richard Nixon i on ara s'especula amb el futur de Ronald Reagan.

L'Irangate va ser descrit com «un fracàs de primera magnitud», com una «història trista», com una «xarxa d'enganyans». Es posà l'accent sobre el fet que l'executiu trencà l'equilibri polític que instauraren els pares constitucionals dels Estats Units, apartant de la vista del congrés alguns fets de caràcter presumiblement polític. Però més dures encara foren les consideracions sobre el que havia representat en l'àmbit polític.

Lee Hamilton, un congressista gris que sempre ha tingut moltes ganes de protagonisme, no deixà passar l'oportunitat de qualificar amb colors catastrofistes la política internacional de Reagan: «Dèiem una cosa als nostres amics i a les seues esqueses en fèiem una altra. ¿Qui creurà en nosaltres?». «El nostre treball intentarà, sobretot, restaurar la fe i la confiança perdudes en el procés de govern. Sense elles, el sistema no pot funcionar», sentencià.

I després dels discursos, començaren els interrogatoris i arribaren els primers noms. El tinent coronel Oliver North, Robert McFarlane, el malalt William Casey, hospitalitzat

des de fa mesos a causa d'una hemorràgia cerebral, el general retirat Richard Secord, George Bush, Ronald Reagan...

Ara, tres mesos llargs donaran temps per a establir amb la seguretat necessària els passos seguits en la venda d'armes a l'Iran i en el desviament de fons a la contra.

La constitució, en el centre

En pocs països el respecte a la Constitució constitueix un dogma tan sagrat com als Estats Units. Per això, la pre-

NOVETATS EN LLIBRES

ELS HEREUS DE LA TERRA

Manuel Bofarull
El Balanci, 193. 224 pàgs.

Les guerres carlines en una novel·la ben documentada i ben escrita, plena d'acció i d'atractius. (Premi Sant Joan 1986).

EDICIONS 62

DICCIONARI JURIDIC CATALÀ

Un volum de 14x21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

LA INSOLITA CAMPANYA

Maite Carranza
L'Esparver, 57

Ventura Bonet, jove promesa del màrqueting, s'ha d'enfrontar amb la campanya més insòlita de tota la seva carrera: promoure els empolsegats personatges de les llegendes. De vegades, però, les coses no succeeixen tal com les havia previst.

EDICIONS DE LA MAGRANA

VALENCIA DINS LA TEMPESTA

Gonçal Castelló
Col·lecció Cul de Sac, núm. 1

Novel·la biogràfica sobre la guerra dels tres anys.

EDICIONS DEL BULLENT

CALAIX DE SASTRE

Rafel d'Amat i de Cortada, Baró de Maldà
Volum I: 1769-1791

Selecció i edició a cura de Ramon Boixareu.
Biblioteca Torres Amat, 4.

CURIAL EDICIONS CATALANES, SA.

NAVEGANT OBSCUR

Salvador Jáfer
Gregal Poesia, 7

GREGAL LLIBRES

URI

Montserrat Manent
Poesia núm. 50

Pròleg de Vicent Andrés Estellés

EDITORIAL TRES I QUATRE

MATEU, EL FILL D'EN MARC

Manuel Joan i Arinyó
Col·lecció Tros de Paper, núm. 24

Alegria de viure, innocència i perversió: una novel·la eròtica excel·lent.

EDITORIAL EMPÚRIES

gunta clau, la que faria de debò caure a Reagan, és si s'ha violat la constitució i el complicat equilibri de poders que aquesta estableix. Cal tenir en compte, per exemple, que ningú no protesta als Estats Units quan la Cort Suprema anul·la una llei considerada inconstitucional i dictada pel Congrés. No protesten ni els legisladors. Curiosament, els Estats Units viuen en un estat permanent d'il·legalitat: l'esclavitud va durar fins la guerra civil, malgrat ser rebutjada per la constitució. Els herois més famosos i populars de la conquesta de l'oest són precisament els menys legals: Jesse James, Billy the Kid, Wild Bill Hickok. La llei, a l'oest del Pecos, sempre s'imposava per mètodes poc ortodoxos i escassament constitucionals. Però n'hi havia prou que un jutge digués que s'estava violant la constitució perquè tothom donàs l'esquena als culpables. Els gàngsters, els detectius privats, la mateixa pràctica política de l'assassinat (Kennedy, John i Robert, Martin Luther King) són situacions que mostren un país que venera un text i procura viure sense que el text se n'assabente en excés. Els únics problemes vénen quan algú regira els llibres i anuncia: ¡perill! ¡s'està violant la constitució!

En el Watergate va ser Howard Baker, actual cap del gabinet Reagan, qui pronuncià la frase fatídica («Què sabia el president i des de quan ho sabia el president»). En aquesta ocasió està per veure si hi haurà frase fatídica i qui serà el que la pronuncie. «¿Sabia el president que autoritzant la venda d'armes a l'Iran i, desviant fons a la contra nicaragüenca, estava violant un espai inviolable segons la Constitució?».

Si la pregunta arriba a formular-se, Reagan ho tindrà molt malament. Abans s'haurà de saber si hi ha o no una xarxa paral·lela als Departaments de Defensa i a la Secretaria d'Estat. Després, caldrà esbrinar quines persones estaven implicades. S'haurà de trobar resposta a la pregunta de quin interès movia aquestes persones. S'haurà d'esbrinar si el president ho sabia. Si no ho sabia, s'haurà d'investigar qui n'era el màxim responsable. Els republicans, en el millor dels casos, tindran perdudes les eleccions de 1988. En el pitjor dels casos, ell haurà de fer les maletes i tornar-se'n al ranxo del Cielo.

En qualsevol cas, el simple inici del procés ja té una significació política devastadora per als republicans. El *Great Old Party* està tocat i ni els embolics de faldes de Gary Hart, que no en tindrà prou mai, aconseguiran el miracle que, a principi de 1989, un republicà ocupe la Casa Blanca. □

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València